

Dit is 't:

Niet te droomen, niet te zuchten,
Niet te klagen, naar ik meen,
Niet te schuwen, noch te vluchten
's Levens reine lieflijkheen.

Maar te midden van den zegen,
Die u toestroomt van uw God,
Bloemen strooiende op uw wegen,
Liefde wevende in uw lot!

Maar met vrome, vroolijke oogen,
Frisch en jeugdig en gezond,
Dankende op te zien ten hoogen
En vertrouwende in het rond.

Maar ootmoedig en bescheiden
En beminlijk en bemind,
Vrede en vreugde te verspreiden
Als eens rijken Vaders kind!

Dat is leven God ter eere,
Naar de roeping uwer jeugd,
Naar de trouwe liefdeleere,
Die verzoent, vertroost, verheugt:

Want de kind'ren Gods zijn blijde,
Blijde ook onder strijd of plicht.
't Leven heeft zijn donk're zijde,
Maar hun ziele heeft het licht. ¹⁾

Neen, maar, de vriendin, die dit gedichtje voor haar
album uitkoos, kende haar ook. Net iets voor haar.
Om eens af en toe over te lezen.

Riep moeder daar?
„Gaat het goed, moeder?”
„„Wel zeker, best.””
„Gelukkig!”

A. L. V. H.

¹⁾ De Génestet.

Ergers dan de oorlog.

Het is nu al meer dan tien jaren geleden, dat we in ons Blad onder bovenstaanden titel eenige cijfers noemden, waaruit ons duidelijk werd, hoe groot in Amerika het aantal slachtoffers is, dat direkt of indirekt door den spoortrein gemaakt wordt. Naar officiële gegevens werden in drie maanden tijds 266 passagiers gedood en 2788 gewond bij gewone spoorwegongelukken. Telt men echter spoorwegmannen mee, die ook ongelukken kregen bij gewone rampen in betrekking tot het spoorwezen, bij rangeeren, aanhaken of stoken, dan komt men tot een totaal van 988 dooden en 11873 gewonden, terwijl deze getallen, over volle jaren geschat, per jaar 3752 en 47492 worden.

We vergeleken toen deze getallen met het aantal dooden en gewonden in den twee-jarigen Boerenoorlog, die, wat het Engelsche leger betreft, 5727 en 27782 waren. Bij de Boeren was het aantal kleiner, doch al was dat even groot geweest, dan kwam men tot een totaalcijfer aan dooden en gewonden van 56918, terwijl het totaalcijfer van de door spoortreinen in Amerika per jaar gemaakte dooden en gewonden 51244 was.

Daarom schreven we toen: „Ergers dan de oorlog.”

Of dat echter in onze dagen óók nog zoo is? Wel zal het aantal ongevallen in Amerika niet verminderd, eerder vermeerderd zijn, maar het aantal van de door den thans woedenden oorlog gemaakte slachtoffers, is zóó ontzettend groot, dat de Amerikaansche cijfers er niets bij zijn.

Kan er wel iets erger bestaan dan deze vreeselijke oorlog, die vooral in de laatste weken dag aan dag duizenden bedroeft, verminkt en doodt?

OPPERBEVELHEBBERS UIT DEN WERELDOORLOG.

Rondom Verdun: PHILIPPE PÉTAIN.

Hal dàt het hoogtepunt zijn in dezen ontzettenden krijg:
Verdun?

Wij weten het niet . . . wij durven nauwelijks meer gissen. —

Er zijn al zoovéel gissingen bedriegelijk gebleken!

Toen in Augustus 1914 de oorlog uitbrak en de eerste verhalen van bloedigen strijd tot ons kwamen, ja! toen stonden wij ontzet, te meer nog omdat het de bange vraag was, of wij zèlf gespaard zouden blijven, — maar we troosten elkaar met de meening, dat het onmogelijk *lang* kon duren; dat we er gauw dóór zouden zijn; dat het een hevige onweder zijn zou, maar snel voorbij . . .

Immers, vroéger mocht een oorlog zeven jaar, dertig jaar, tachtig jaar hebben geduurd; nu er *millioenen* in 't veld tegenover elkander kwamen te staan, nu 't gansche volksleven uit zijn voegen werd gelicht en de oorlog per *dag* verslond, wat voorheen voor een *jaar* toereikende was, — nu móést het gauw uit zijn! Hoe heeft niet de tijd ons ontgoocheld!

Vanzelf worden we, als we op de menschen zien, nu sceptisch.

Zelfs de áller-ontzettendste verhalen over wat zich daar heeft afgespeeld op de heuvelen, in de dalen en terreinplooiën rondom Verdun, doen ons niet gelooven, dat het nu niet nóg erger kan en dat het einde nu spoedig komen móét.

Men spreekt van zóóveel millioenen verschoten granaten . . .

Maar álles is nog weer te vermenigvuldigen: 't kunnen er straks wéér tweemaal zooveel zijn, als weer op een ander punt van 't uitgestrekte oorlogstooneel de worstelende volkeren elkaar naar de keel vliegen!

Gelukkig, als we er weer in komen, dat *God* regeert.

Als we van de menschen afzien en mogen opzien naar Boven, *dit* wetende, dat ook *déze* krijg geen seconde langer duren zal, dan Hij in zijn Raad heeft bepaald en dat ook *déze* wereldoorlog zal dienstig zijn tot al hetgeen waarom God heeft toegelaten, dat de boosheid der menschen dien ontkende!

Verdun blijft in elk geval steeds de met bloedige letters geteekende vesting.

Eigenaardig is het verschil tusschen de Duitsche en Fransche bevelvoering.

Aan Duitsche zijde wordt niet één enkele naam genoemd, als van den man, die van 't begin van den aanval de leiding had van 't geheel.

Wel zijn bij gemis daarvan allerlei legenden opgebloeid.

De Duitsche kroonprins, zoo werd gezegd, had het opperbevel in náám, opdat hij de eer van de overwinning hebben zou en daardoor het aanzien van 't huis Hohenzollern, dat door den langen duur van den krijg was gaan tanen, weer wat verheven worden zou. Om dynastieke redenen, zoo heette het, was 't noodig een lauwerkrans te vlechten om 't hoofd van den kroonprins.

Natuurlijk kwam dit uit den koker van Duitschlands vijanden en 't is ook niet de moeite waard er veel over te praten, want zóóveel lekt ondanks de gestrengte afsluiting der grenzen wel door, dat we weten hoe vorstenhuis en volk in Duitschland één zijn in deze jaren der benauwdheid.

Allerlei andere namen worden genoemd als de *werkelijke* bevelhebbers.

Von Beseler, de stedendwinger, zoo zei de een, heeft de opperleiding. Een ander bericht weer sprak van Mackensen, die immers — Servië bewees het — nogal eens naar

voren geschoven werd, als er een zwaar werk moest worden verricht.

Toch werd geen enkele gissing als juist geverifieerd en 't waarschijnlijkst is wel, dat de aanval op Verdun geschiedde volgens een vast, door den generalen staf opgemaakt plan, waarbij verschillende bevelhebbers elk hun eigen taak hadden.

Anders staat het aan de zijde der Franschen. Daar trad van 't begin af zeer bepaald één naam naar voren als van den man aan wien de verdediging der stad was toevertrouwd: Philippe Pétain, voor wien de troepen, die hem verafgoden, vroolijk in 't vuur gaan en op wien Frankrijk, na en naast den opperbevelhebber, Joffre, zijn vertrouwen heeft gesteld.

Ook Pétain is, als zoovelen, door dezen oorlog eigenlijk pas „ontdekt.”

In vredes-tijd had hij niet veel carrière gemaakt. Eerst in 1911 werd hij kolonel en had toen dus nog heel wat „hoogen” boven zich. Toch wist men zijn theoretische bekwaamheden te erkennen, hij was docent in de tactiek aan de Militaire Academie.

Maar toen 'toorlog werd, ging zijn bevordering met stoom.

Men weet, hoe generaal Joffre zonder aanzien des persoons tientallen van onbruikbare „generaals” opruimde en hun plaatsen door hen, die tóónden het leger te kunnen aanveeren, liet innemen.

De oorlog was nog maar een maand aan den gang, of Pétain verwierf den rang van generaal-majoor en drie dagen later kwam hij aan 't hoofd van de 5e divisie te staan. Weer twaalf dagen later werd hij bevorderd tot tijdelijk luitenant-generaal. Den 25^{en} October 1914 kreeg hij 't bevel over een legerkorps, het 39ste, dat op verschillende slagvelden zeer veel roem verwierf.

In juni 1915 kwam er weer bevordering en werd hij geplaatst aan het hoofd van het „tweede leger,” dat hij aanvoerde bij het groote offensief in Champagne.

En nú was hem de taak opgedragen de vesting Verdun te verdedigen.

Hoe hij die taak uitvoerde blijkt genoeg uit de bijzonderheid, dat hij, toen de Duitsche aanval werd ingezet, vijf dagen en vijf nachten niet van zijn schrijftafel week, waar al de draden der verdediging samenkwamen. Daar at en dronk hij, daar sliep hij even in zijn stoel, daar... werkte hij en gunde zich geen rust, vóórdat hij in den namiddag van 26 Februari de overtuiging gekregen had, dat tenminste de eerste aanval tot staan was gebracht.

Een eenvoudig, armzalig boerderijtje is zijn hoofdkwartier.

Daar in een kil en schaars verlicht vertrek, heeft hij zijn bureau ingericht.

Een tafel, 'n paar lompe stoelen, een veldbed, — dat is alles.

Daar komen van alle zijden, per telegraaf en telefoon, per renbode en luchtverkenner de berichten binnen, die hem en zijn staf op de hoogte houden van de plannen des vijands en den loop van den strijd. En vandaar gaan de bevelen uit, die de taale verdediging tegen den stormenden vijand moeten leiden.

Aan den man zelf is niets bijzonders te zien.

Hij draagt een gewone, hemelsblauwe uniform, en niets verraad zijn rang, dan een paar stalen sterren op de mouwen. Zijn soldaten hebben een blind vertrouwen in wat zij noemen „zijn geluk.”

Den „onoverwinnelijke” noemen zij hem.

Streng, waar het den dienst betreft, is hij overigens hunner één en stipt rechtvaardig, en de troepen weten dit te waardeeren.

Zoolang hij Verdun bewaakt, zeiden de Parijzenaars, komen de Duitschers er niet in....

P. Br.

UIT VLAANDEREN.

I.

Wat zal de „Vlaamsche Beweging” geworden?

Deze vraag stellen wij onzen Lezers voor, om dáár eens wat licht over te doen opgaan, nu wij 1916 al een eind weegs zijn ingetreden.

Bijna zou men een andere vraag laten voorafgaan: „Bestaat er nog een België?”

Immers, dat kleine strookje grond aan den Yzer, niet grooter dan ons eiland Walcheren, dát is toch België niet meer, hoe wanhopig het restant van koning Alberts leger het ook verdedigt met behulp der Geallieerden-troepen!

En als er geen „België” meer bestaat, wat zal men dan nog omzien naar de „Vlaamsche Beweging?” wel te verstaan: „de groote Vlaamsche nationale taal- en vrijheidsbeweging?”

Zeer zeker kan daar nog sprake van zijn, en hoe die Beweging zich in stilte en in een eigen pers blijft toebe-reiden voor de naastvolgende toekomst, gaan wij in enkele artikelen onzen Lezers voorleggen.

Te beginnen met de dictatuur van den vorstelijken na-buur met zijn Germanen-ijzeren-vuistgreep... daarover is het laatste woord nog niet uitgesproken, en de nieuwe Europeesche kaart is nog op verre na niet gecontracteerd en getekend.

Wij blijven voor de barrière staan van het nog onopgelost conflict: de toekomst, ook de toekomstige grensscheiding en landsindeeling van België — om dit land nu nog maar alleen te noemen.

't Klinkt hard — vooral tegenover een beminnelijke, ge-vierde verschijning als Koning Albert, en de op de handen gedragene Koningsvrouw Elisabeth — wat Tailleyrand in 1831 op het „Foreign Office” te Londen op 11 Augustus moet gezegd hebben tot Von Bülow: „België is tot geen zelfstandig optreden in staat.” —

Trouwens, 'tis een onwedersprekelijk feit: de Belgische natie bestaat eigenlijk slechts in eene door diplomaten buitenslands opgelegde eenheid, gelijk het dan ook aldoor is geweest het „slagveld der natiën.”

Maar voor de bovengestelde vraag gaan wij stilstaan:

„Wat zal de Vlaamsche Beweging geworden?”

Roert die Beweging zich nog? En zoo ja, op hoedanige wijze? Is Vlaanderen dan niet platgetreden, en de Vlaamsche Beweging doodgedrukt? Dit laatste is verre van alzoo, al brengt iedere oorlogsperiode, niet 't minst in de huidige volkenworsteling 't mede, dat niemand of niets zijne vleugelen kan reppen en de wieken kan uitslaan: het *kanon* verplettert alles, en de *ensor* vernagelt alles. Maar met dat al is de Vlaamsche Beweging niet dood!

Als een rivier dichtgevroren is, dan vloeit het stroom-water benedengronds langs de bedding voort, en bij een *ijsdam* baant het zich na eenig dreigend oponthoud baan door het *kruien* der rivier en het wild opstuwen der wateren, die den *ijsdam* verbreken!... Zóó ongeveer laat zich de „Vlaamsche Beweging” misschien wel 't best voorstellen in dezen overgangstijd, waarin België verkeert.

Gelijk er nu alreeds plannen worden beraamd, kaarten getekend, systemen met elkaar worden vergeleken: op welke wijze de verwoeste steden te herbouwen... of naar 't oorspronkelijke model, of in 20-eeuw-stijl en hygiënisch-oconomische levensbeschouwing... zóó worden er onder de aanhangers en voorstanders der „Vlaamsche Beweging” ook plannen beraamd, en een eigen pers daarvoor in werking gesteld, om voor het Vlaamsche volk een toekomst verzekerd te krijgen, waarin alle slaafschheid en knechtschap en taalverachting, zooals tot nog toe Vlaanderen daar onder zucht, voorgoed gebannen en verwijderd zij.

Immers België is steedsdoor het „aas” geweest, waarop